

2023.

ВАСКРШЊА ПОУКА

„Сваки почетак је тежак“, каже народна пословица. Ваљда је тако што свака новост у наш живот уноси страх и неизвесност пред ситуацијама за које немамо унапред спремљене одговоре. Ипак, често се догађа да оно што је у почетку деловало као тешко и уливало страх, донесе у живот радост и нови смисао. Прави пример за то је сигурно Васкршњи пост.

У току зимског периода са великим бројем верских (славе, Божић, Богојављење, Савиндан) и грађанских празника (Нова година, нерадни дани...) било је прилике да се човек олењи како физички, тако и духовно. Сви који постимо знамо онај осећај када после Божићног поста дође ред на мрсну храну. Мирис печења се свуда око нас осети, крене уживање у сухомеснатим производима, па некако цео јануар, с обзиром да се не пости од Божића до Крстовдана, као да је резервисан за месну трпезу. После неког времена и то постане напорно и досадно, па и тело даје сигнале да је

доста тешке хране. И у том размишљању како се даље хранити, како водити рачуна о здрављу у време све лошијег квалитета хране, на врата нам и ове године закуца Васкршњи пост.

Ако пред овим гостом отворимо врата нашег срца и душе, цело наше биће (тело, душа и дух) осетиће „благостање“. Кажемо благостање, јер обично ову реч везујемо за неке околности материјалне егзистенције. Ипак, то благо/добро стање је најпре везано за унутрашње биће човека. Као што израз „блаженство“ означава мир који човек има у себи, према Богу и другим људима, тако је и са благостањем – мора бити окренуто ка себи, Богу и ближњима. Зато се пост јавља као прави пут ка благостању. Зашто онда не бисмо постили?

Најчешће се људи одлуче да посте само седам дана. У новије време приметна је пракса да се пости само пет дана. Чим дође први петак многи људи већ похрле ка Цркви да се причесте. Литургија Пређеосвећених Дарова која се служи у време Васкршњег поста средом и петком осмишљена је да би се верници чешће причешћивали. То показује да пост као људски труд да се угоди Богу никада не може бити циљ сам по себи, већ је то припрема за сусрет са Богом Који иде ка нама. Његова благодат чини да се осетимо јачим од разних страсти које нас везују за земљу и не дају да слободно подигнемо поглед ка небу и духовним висинама. Ту се и крије суштина праве слободе која није избор између разних околности, већ слобода од греха и робовања захтевима пале природе која нас кроз навике вуче ка греху. Само таква слобода води ка трајној радости и миру.

Ипак, делује као да се првог петка у току поста поједини у Цркву не упуте баш са оваквим мислима. Пре се чини да велики број непознатих лица која тада видимо скоро једини пут у години у храмовима на службама Божијим, упућује да је реч о жељи да се што пре „обави“ и ова верска дужности или још један модни тренд, па да се брзо врати на мрсну храну и начин живота по старом. Ово би се могло упоредити са трком на 490 метара (где сваки дан поста траје колико 10 метара), па да неко седне поред пута на пређених 50 метара и тако остане до краја. Жалосно је то стање, и својеврсна игра са Богом. Такви учесници било које овоземаљске трке сматрани би неозбиљним, а како је тек са трком у којој је циљ вечно спасење?

Многи у време поста зову свештеника да питају када је „причест“, а не Литургија. Ваљда им много да издвоје сат времена за Бога – иако за ријалитије, оговарања, досађивања имају много више времена, а користи никакве. И када дођу у храм нервозно и нестрпљиво очекују кад ће тренутак причешћивања, па онда крену да се гурају до те мере да понекад делује као да и не знају да су дошли у храм. А у храму се стоји са побожношћу и стрпљењем, већим него у било којој институцији или месту на свету. Како кажу Свети Оци, пред Богом у дому молитве треба показати веће поштовање него када бисмо очекивали пријем код највећег светског владара у најраскошним дворцима овога света.

Посебно је у последње време приметна недоумица коју овакви верници имају по питању клечања у Цркви. Наиме, многи од њих се чуде шта се то клечи и клања у Цркви. Чују се коментари: Ово никад није било, нисмо ми муслимани... Наравно, да нисмо муслимани, али то не значи да се хришћани не клањају Богу. То поклоњење је најпре духовно – кроз смирење као врлину поштовања Бога и људи, а затим и физичко у току овог поста. Велике метаније или поклањања из стојећег у клечећи положај ка земљи означавају нашу видљиву жељу и настројење духа да у току поста сузбијемо свој его и да уместо гордости и живота по свом хиру кренемо да живимо по вољи Божијој. Управо ово и јесте смисао поста – променити се Божијом помоћи. Није само битно не јести мрсну храну, већ цео свој живот усмерити ка уздржању.

Уздржање је хришћанска врлина која подразумева како уздржање од мрсне хране, тако и уздржање од лоших дела, лоших речи, лоших мисли, лоших навика, провођења времена у друштву лоших разговора, одређених лоших интернет и тв садржаја. Оно се тиче уклањања од свега што представља сметњу за приближавање Богу. Као што нам лекар у случају неке болести одреди шта треба да избегавамо како бисмо оздравили или спречили даљи развој болести, тако нам и Црква одређује пост као терпију за болести наше душе. Свакоме се терапија одређује према његовом стању, па тако и свештеник као духовник може одредити свакоме терапију према потреби и тренутном стању. Тако неко пости строжије неко блаже, а тешким болесницима, трудницама, породиљама и малој деце, као и радницима на специфичним пословима, пост може бити ублажен. Често то значи да им прописи о исхрани нису тако строги, али не значи да не могу

чешће да се моле или практикују неку другу духовну врлину која је доступна увек и свакоме. Ко на тај начин схвата и присупа посту, нема потребу да пост заврши за пет дана, већ жели да пости све дане поста до Васкрса како би душу своју на прави начин лечио, тј. допустио Богу да је Он кроз врлине поста и богослужења лечи.

Добар начин поста се учи кроз читање Јеванђеља и других списа Светог Писма, као и светоотачких поука које можемо пронаћи у духовној литератури при нашим храмовима, као и по препоруци парохијског свештеника или духовника. Читањем ових списа ми као на духовној магнетној резонанци видимо своје право стање и добијамо прилику да болест лечимо. Тако се лече разне умишљености, па се човек поставља на прави пут и почиње да види смисао свог живота као и достојанство живота својих ближњих. Главни Лекар у нашем животу је Господ Бог, сви остали лекари су његови помоћници. Господ нас лечи Својим Даровима које нам даје кроз причешћивање Телом и Крвљу Христовом на Светој Литургији. Зато треба да се потрудимо да се за овај сусрет и што чешћа сусретања са Богом, светитељима и ближњима у Цркви, припремамо озбиљно и у покајању кроз Свету Тајну Исповести и молитву. Тако ћемо послушати савет Светог апостола Павла који нам у Посланици Ефесцима поручује: „Свака горчина и гнев, и љутина, и вика, и хула са сваком злобом, нека су далеко од вас. А будите једни према другима благи, милостиви, праштајући једни другима, као што је и Бог у Христу опростио вама“ (Еф 4, 31–32).

Христос васкрсе - Ваистину васкрсе!

Братство Храма Светог Саве у Краљеву

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА У ТОКУ ВАСКРШЊЕГ ПОСТА:

Радним данима:

Јутарња служба у 07.00 (средом и петком Литургија Пређеосвећених Дарова)

Вечерња служба у 18.00

Суботом:

Света Литургија у 08.00

Вечерња служба у 18.00

Недељом и данима означеним црвеним словом:

Јутарња служба у 08.00

Света Литургија у 09.00

